MPSC 2026 प्रारंभकि परीक्षा प्रश्नपुस्तिका

100 प्रश्न

या PDF मध्ये फक्त प्रश्न आहेत. यात उत्तरतालिका किंवा स्पष्टीकरण समाविष्ट नाही.

प्रत्येक प्रश्नाची उत्तरे व सविस्तर स्पष्टीकरण वेबसाइटवर विनामूल्य उपलब्ध आहेत:
https://www.unlockias.in/mpsc-gazetted-civil-services-prelims-2026-question-paper-marathi

---

Q1. ब्रिटीश इंडियन असोसिएशन या संस्थेने इ.स. 1853 मध्ये चार्टर कायद्याच्या नूतनीकरण प्रसंगी संसदेकडे कोणत्या मागण्या केल्या होत्या ? (a) कायदेमंडळ, कार्यकारी मंडळ व न्यायमंडळ यांचे कार्यक्षेत्र स्वतंत्र असावे. (b) मोठमोठ्या उच्च पदांचे वेतन कमी करण्यात यावे. (c) नव्या कायदेमंडळाची निर्मिती करून त्यात भारतीयांना प्रतिनिधीत्व द्यावे. (d) मीठ, अबकारी व मुद्रा कर समाप्त करण्यात यावा.

(1) फक्त (a) आणि (d)
(2) (a), (b) आणि (d)
(3) (a), (b) आणि (c)
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Q2. योग्य जोड्या जुळवा. (a) हर्षचरित्र (b) मालती माधव (c) मालविकाग्निमित्र (d) मुद्राराक्षस (i) कालिदास (ii) विशाखादत्त (iii) बाणभट्ट (iv) भवभूती

(1) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)
(2) (a) - (i), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (iv)
(3) (a) - (iii), (b) - (ii), (c) - (iv), (d) - (i)
(4) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (iii), (d) - (ii)

Q3. इ.स. 1940 मधील ऑगस्ट प्रस्तावात खालीलपैकी कोणत्या तरतुदी होत्या ? (a) दुसरे महायुद्ध संपल्यानंतर भारतात वसाहतीच्या धर्तीची पूर्णपणे जबाबदार शासन व्यवस्था स्थापण्यास मदत केली जाईल. (b) गव्हर्नर जनरलच्या मंडळात आणखी काही भारतीयांचा समावेश केला जाईल.

(1) पर्याय (a) योग्य व पर्याय (b) चुकीचा आहे.
(2) पर्याय (b) योग्य व पर्याय (a) चुकीचा आहे.
(3) दोन्ही तरतुदी बरोबर आहेत.
(4) दोन्ही तरतुदी चुकीच्या आहेत.

Q4. अदलिशाहचा वजीर हेमूच्या बाबतीत लागू असलेली विधाने कोणती ? (a) अदलिशाह याने हेमू यास 'विक्रमाजीत' ही उपाधी दिली होती. (b) हेमूने आपल्या कारकीर्दीचा प्रारंभ बाजार अधिक्षक म्हणून केला. (c) हेमू 22 लढायांपैकी एकही लढाई पराभूत झाला नव्हता. (d) हेमूने पानीपतच्या दुसऱ्या लढाईत अकबरावर विजय मिळविला.

(1) फक्त (a), (b) आणि (c)
(2) फक्त (a), (c) आणि (d)
(3) फक्त (a) आणि (c)
(4) फक्त (a), (b) आणि (d)

Q5. लेखकांच्या योग्य जोड्या जुळवा. (a) स्टोरिआ-द-मोगोर (b) ट्रॅव्हल-इन-मुघल एम्पायर (c) अर्ली ट्रॅव्हल इन इंडिया (d) हिस्टॉरिकल फ्रॅग्मेंट (i) बर्नियर (ii) निकोलाओ मनुची (iii) विल्यम फॉस्टर (iv) रॉबर्ट

(1) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (iv)
(2) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iii), (d) - (iv)
(3) (a) - (iii), (b) - (ii), (c) - (iv), (d) - (i)
(4) (a) - (i), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (iv)

Q6. पुढील जोड्या जुळवा. (a) वराहमिहीर (b) वाग्भट्ट (c) ईश्वरकृष्ण (d) प्रसतपद (i) पंचसिद्धांतीका (ii) अष्टांग संग्रह (iii) सांख्य कारीका (iv) वैषेशीक सुत्र

(1) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)
(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (i)
(3) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)
(4) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)

Q7. पुढील मुघलकालीन भारतातील संस्कृत लेखक आणि त्यांचे ग्रंथ यांच्या जोड्या जुळवा. (a) अनंतदेव (b) गंगाधर (c) कमलाकर भट्ट (d) कृष्णदास कवीराज (i) चैतन्य चरितामृतम् (ii) निर्णय सिंधू (iii) मनोरमा (iv) संस्कारकौस्तुभ

(1) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)
(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (i)
(3) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)
(4) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (ii), (d) - (i)

Q8. पुढील जोड्या जुळवा. (a) सिंद्री (b) चित्तरंजन (c) पेरांबूर (d) पिंपरी (i) खताचा कारखाना (ii) रेल्वे डब्यांचा कारखाना (iii) रेल्वे इंजीनांचा कारखाना (iv) पेनीसिलीनचा कारखाना

(1) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)
(2) (a) - (i), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (iv)
(3) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)
(4) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (i)

Q9. भुसावळ बॉम्ब खटल्यात खालीलपैकी कोणास पकडण्यात आले होते ?

(1) सदाशिव मलकापूरकर
(2) विश्वनाथ वैशंपायन
(3) बापूसाहेब सहस्त्रबुद्धे
(4) गजानन पोतदार

Q10. इ.स. 1864 मध्ये _________ या संस्कृत विद्वानाने व कट्टर समाज सुधारकाने समाज सुधारणांच्या कार्यास वाहून घेण्यासाठी सरकारी सेवेचा राजीनामा दिला.

(1) म.गो. रानडे
(2) विष्णुशास्त्री पंडीत
(3) बाळशास्त्री जांभेकर
(4) का.त्रं. तेलंग

Q11. सुफी संप्रदायातील साधनेत कोणत्या तीन विशेष क्रियांचा समावेश होतो ?

(1) मुजाहदा, वस्ल, फना
(2) जिक्र, मराकब, तवज्जूह
(3) फना, जिक्र, मुजाहदा
(4) मुजाहदा, जिक्र, मराकब

Q12. पुढील वाक्यात वर्णन केलेले समाजसुधारक ओळखा. (a) आपण जे शिकवतो ते आचरणात आणण्याचे धैर्य त्यांनी दाखवले. (b) ते स्त्री शिक्षणाचे कट्टर समर्थक होते. (c) ते बालविवाहाच्या विरोधात होते, त्यांनी त्यांच्या मुलांचे व मुलींचे विवाह ते त्यांचा जोडीदार निवडण्यास समर्थ झाले तेव्हाच केले. (d) त्यांनी विधवा पुनर्विवाहाचे समर्थन केले, त्यांनी त्यांच्या विधवा मुलीच्या पुनर्विवाहाला संमती दिली होती.

(1) न्यायमूर्ती का.त्र्यं. तेलंग
(2) रा.गो. भांडारकर
(3) वा.आ. मोडक
(4) न्यायमूर्ती म.गो. रानडे

Q13. जोड्या जुळवा. (a) जियाउद्दीन बरनी (b) ख्वाजा अबू मलीक इसामी (c) इब्न बतूता (d) अहमद यादगार (i) फतूह-उस-सलातीन (ii) किताब-उर-रहलह (iii) तारीख-ए-सलातीन अफगाणा (iv) फतवा-ए-जहाँदरी

(1) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (ii), (d) - (iii)
(2) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)
(3) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (iv), (d) - (i)
(4) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)

Q14. नाटकांचे लेखक सांगा. (a) संगीत सौभद्र (b) थोरले माधवराव पेशवे (c) जानकी (d) आंधळ्याची शाळा (i) वि.वि. वर्तक (ii) अण्णासाहेब किर्लोस्कर (iii) वि.जि. कीर्तने (iv) ना.सी. फडके

(1) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (ii), (d) - (i)
(2) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iii), (d) - (iv)
(3) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (iv), (d) - (i)
(4) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)

Q15. पुढील राजघराणी आणि त्यांची राज्ये यांच्या जोड्या जुळवा. (a) मैत्रक (b) चहुमान (c) गुर्जर (d) परमार (i) वल्लभी (ii) शाकंभरी (iii) भ्रोच (iv) धार

(1) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)
(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (i)
(3) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (ii), (d) - (i)
(4) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)

Q16. हवामान अभ्यासक, आर.एल. सिंग (1971) यांनी भारताच्या हवामान प्रदेशाची किती क्षेत्रात विभागणी केली ?

(1) सात
(2) आठ
(3) नऊ
(4) दहा

Q17. खालील विधाने पहा. (a) राज्य खनिज धोरण 1999 प्रमाणे लोह, गंधक, सोने, तांबे आणि शिसे खनिज उत्पादनासाठी खाजगी क्षेत्रांना खुली करण्यात आली. (b) नागपूर विभागानंतर सर्वांत जास्त खनिज उपलब्धता कोकण विभागात आहे. (c) महाराष्ट्र राज्य खाण महामंडळाची स्थापना 1973 मध्ये केली.

(1) फक्त विधान (b) बरोबर आहे.
(2) विधाने (b) आणि (c) बरोबर आहेत.
(3) विधाने (a), (b) आणि (c) बरोबर आहेत.
(4) विधाने (a) आणि (b) बरोबर नाहीत.

Q18. महाराष्ट्रातील खालील वनपरिमंडळे आणि त्यांची महाराष्ट्रातील एकूण वनक्षेत्राशी असणारी टक्केवारी यांच्या जोड्या लावा. (महाराष्ट्रातील वनपरिमंडळे) (a) गडचिरोली (b) नागपूर (c) धुळे (d) ठाणे (एकूण वनक्षेत्राशी टक्केवारी महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी (2024)) (i) 12.5 (ii) 20.8 (iii) 9.5 (iv) 10.4

(1) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)
(2) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (iii), (d) - (ii)
(3) (a) - (iii), (b) - (ii), (c) - (iv), (d) - (i)
(4) (a) - (i), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (iv)

Q19. पुढील विधाने विचारात घ्या. (a) अरवली हा जगातील सर्वात तरूण वली पर्वत आहे. (b) अरवली हा पर्वत संगमरवर, ग्रॅनाइट, जस्त आणि तांबे यांसारख्या खनिजांनी समृद्ध आहे. (c) या पर्वतरांगांनी शतकानुशतके खाणकाम आणि बांधकाम व्यवसायांना आधार दिला आहे. (d) चित्तोडगड, कुंभलगड आणि रणथंबोर यांसारखे ऐतिहासिक किल्ले या पर्वतरांगेत आहेत.

(1) फक्त विधान (a) बरोबर आहे.
(2) विधाने (a) आणि (b) बरोबर आहेत.
(3) विधाने (b) आणि (c) बरोबर आहेत.
(4) विधाने (b), (c) आणि (d) बरोबर आहेत.

Q20. भारतामध्ये तांदूळ आणि गव्हाचे प्रति हेक्टरी उत्पन्न 2023-2024 वर्षात किती होते ?

(1) 3282 आणि 4559 कि.ग्रा.
(2) 2681 आणि 3460 कि.ग्रा.
(3) 2882 आणि 3559 कि.ग्रा.
(4) 2581 आणि 3259 कि.ग्रा.

Q21. कालमापन प्रक्रियेमध्ये 'कालांतर संस्कार' ही प्रक्रिया कशासाठी वापरली जाते ? (a) लीप इयर (b) अधिक मास (c) क्षय मास (d) तिथी वृद्धी-लोप योग्य पर्याय निवडा.

(1) (b) आणि (c)
(2) (c) आणि (d)
(3) फक्त (a)
(4) (a), (b), (c), (d)

Q22. जोड्या लावा. (शहर / जिल्हा) (a) छत्रपती संभाजीनगर (b) गोंदिया (c) वर्धा (d) जालना (विशेष बाब) (i) 1962 मध्ये स्वतंत्र जिल्हा (ii) सिटी ऑफ गेट्स (iii) तांदळाचे शहर (iv) उपग्रह अनुश्रवण केंद्र

(1) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)
(2) (a) - (ii), (b) - (iv), (c) - (iii), (d) - (i)
(3) (a) - (iii), (b) - (ii), (c) - (iv), (d) - (i)
(4) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i), (d) - (iv)

Q23. दिनांक 9 ऑक्टोबर, 2024 रोजीच्या शासन निर्णयानुसार बंजारा/लमाण/लभाण तांडा भागासाठी ग्रामपंचायत स्थापन करण्यासाठी किमान किती लोकसंख्या आवश्यक आहे ?

(1) 600
(2) 700
(3) 800
(4) 900

Q24. हिमालयाचे प्रादेशिक विभाग (यादी-I) आणि त्यांचा पश्चिम-पूर्व विस्तार (यादी-II) यांच्या जोड्या लावा. यादी-I (हिमालयाचे प्रादेशिक विभाग) (a) पंजाब हिमालय (b) कुमाऊँ हिमालय (c) नेपाळ हिमालय (d) आसाम हिमालय यादी-II (पश्चिम-पूर्व विस्तार) (i) सतलज ते काली (ii) काली ते तिस्ता (iii) तिस्ता ते ब्रह्मपुत्रा (iv) सिंधू ते सतलज

(1) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (ii), (d) - (iii)
(2) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (iv), (d) - (i)
(3) (a) - (iii), (b) - (ii), (c) - (iv), (d) - (i)
(4) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (iv)

Q25. अमेरिका देशातील सरोवर विभागात जगातील सर्वात मोठी कोणती लोहखनिज खाण आहे ?

(1) बर्मिंगहॅम
(2) नेव्हाडा
(3) मेसाबी
(4) मॅग्नीटोगास्र्क

Q26. पृथ्वीच्या पृष्ठ भागापासून खालील वातावरणीय थरांचा योग्य चढता क्रम शोधा. (a) मध्यांबर (b) थर्मोस्फिअर (c) तपांबर (d) स्थितिस्तब्धी (e) स्थितांबर (f) मध्यस्तब्धी (g) तपस्तब्धी

(1) (g), (c), (d), (e), (b), (f), (a)
(2) (a), (f), (b), (g), (c), (d), (e)
(3) (c), (g), (e), (d), (a), (f), (b)
(4) (e), (d), (a), (g), (c), (b), (f)

Q27. जोड्या लावा. यादी-I (जिल्हे) (a) ठाणे (b) छत्रपती संभाजीनगर (c) पुणे (d) नंदूरबार यादी-II (लोकसंख्येतील 2001-2011 मधील दशवार्षिक वाढ (%)) (i) 25.50 (ii) 30.4 (iii) 27.33 (iv) 35.94

(1) (a) - (i), (b) - (ii), (c) - (iv), (d) - (iii)
(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (ii), (d) - (i)
(3) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)
(4) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)

Q28. जोड्या लावा. यादी-I (देश) (a) कांगो व मध्य आफ्रिका (b) ईशान्य भारत (c) व्हियेतनाम (d) ब्राझील यादी-II (स्थलांतरित शेतीची स्थानिक नावे) (i) रोका (ii) मासोले (iii) झूम (iv) रे

(1) (a) - (ii), (b) - (i), (c) - (iv), (d) - (iii)
(2) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (iv), (d) - (i)
(3) (a) - (iii), (b) - (iv), (c) - (i), (d) - (ii)
(4) (a) - (iv), (b) - (ii), (c) - (iii), (d) - (i)

Q29. गावातील शेतजमीनी गावातील समुदायांच्या संयुक्त मालकिच्या होत्या आणि जमीन महसूल भरण्याची जबाबदारी सदस्यावर संयुक्तपणे होती. ही पद्धत काय होती ?

(1) जमीनदारी
(2) महालवारी
(3) पटवारी
(4) रयतवारी

Q30. खालीलपैकी योग्य विधान/ने कोणती आहेत ? (a) सूर्यमालेतील प्रजापती ग्रहास 61 उपग्रह आहेत. (b) बुध ग्रहाचे सूर्यापासूनचे सरासरी अंतर 58 मिलियन कि.मी. आहे. (c) प्रजापती ग्रह सूर्यापासून सरासरी 4495 मिलियन कि.मी. अंतरावर आहे.

(1) फक्त विधान (a) बरोबर आहे.
(2) फक्त विधान (c) बरोबर आहे.
(3) विधाने (a) आणि (c) बरोबर नाहीत.
(4) विधाने (b) आणि (c) बरोबर नाहीत.

Q31. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने मॉंट्रीयल कराराशी संबंधित आहे/त ? (a) ओझोन थराचा ऱ्हास थांबवण्यासाठी क्लोरो-फ्ल्युरोकार्बनची निर्मिती व वापर कमी करणे. (b) पृथ्वी आणि तिच्या पर्यावरणाच्या संरक्षणासाठी परिस्थितीकी संतुलन व जैवविविधिता समृद्ध करण्यासाठी कार्य करणे. (c) ध्रुवातील प्रदुषणाचा अभ्यास.

(1) फक्त (a)
(2) फक्त (b)
(3) (a) आणि (c)
(4) वरील सर्व

Q32. प्रतिपादन (A) : परिसंस्था ही नैसर्गिक संसाधन प्रणाली आहे. कारण (R) : परिसंस्था ही एकल संकल्पना असून भौतिक पर्यावरण (भौतिक आणि अजैविक घटक) आणि जैविक घटक (मानव, प्राणी, सूक्ष्मजीव आणि वनस्पती) एकाच चौकटीत एकत्र राहतात. खालीलपैकी कोणते बरोबर आहे ?

(1) दोन्ही, (A) व (R) अचूक असून (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
(2) दोन्ही, (A) व (R) अचूक आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही.
(3) (A) अचूक आहे, परंतु (R) हे चूक आहे.
(4) (A) चूक आहे, परंतु (R) हे अचूक आहे.

Q33. खालीलपैकी कोणते विधान/ने बरोबर नाही/त ? (a) 1992 मध्ये मॉंट्रीयल येथे पर्यावरण आणि विकास विषयक संयुक्त राष्ट्र परिषद आयोजित करण्यात आली होती. (b) 1987 चा ब्रंटलँड अहवाल नैरोबी येथील संयुक्त राष्ट्रांच्या दुसऱ्या परिषदेशी संबंधित आहे. (c) मानव निर्मित हवामान बदलाच्या समस्यांचे निराकरण करणे हा क्योटो प्रोटोकॉलचा उद्देश होता.

(1) फक्त विधान (a)
(2) फक्त विधान (b)
(3) विधान (a) आणि (b)
(4) विधान (a), (b) आणि (c)

Q34. खालील प्रमुख हरितगृह वायूंचा त्यांच्या जागतिक तापमान वाढीस कारणीभूत असणाऱ्या टक्केवारीनुसार उतरता क्रम लावा.

(1) कार्बन डायॉक्साईड, मिथेन, नायट्रस ऑक्साईड, फ्लोरिनेटेड वायू
(2) कार्बन डायॉक्साईड, मिथेन, फ्लोरिनेटेड वायू, नायट्रस ऑक्साईड
(3) मिथेन, कार्बन डायॉक्साईड, नायट्रस ऑक्साईड, फ्लोरिनेटेड वायू
(4) मिथेन, नायट्रस ऑक्साईड, फ्लोरिनेटेड वायू, कार्बन डायॉक्साईड

Q35. जीवसंहती (Biome) ही संकल्पना कोणी मांडली ?

(1) मॅकनौटन व वोल्फ (1932)
(2) एफ. क्लेमेंटस (1916)
(3) ए.जी. टान्स्ले (1974)
(4) इ.एच. हेकेल (1933)

Q36. 'स्वैच्छिक क्षेत्रावरील राष्ट्रीय धोरण - 2007', नुसार स्वैच्छिक संस्थान (VOs) वैशिष्ट्यांबाबत खालील विधाने विचारात घ्या : (a) या संस्था खाजगी स्वरूपाच्या असून सरकारपासून स्वतंत्र असतात. (b) या संस्थानी निर्माण केलेला नफा त्यांच्या मालकांना किंवा संचालकांना परत केला जात नाही. (c) या संस्था स्वशासित असतात आणि त्यांचे नियंत्रण सरकारद्वारे केले जाते. (d) या संस्था विशिष्ट ध्येय आणि उद्दिष्टे असलेल्या नोंदणीकृत संस्था किंवा अनौपचारिक गट असू शकतात. वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त (a), (b) आणि (c)
(2) फक्त (b), (c) आणि (d)
(3) फक्त (a), (b) आणि (d)
(4) वरील सर्व

Q37. जोड्या जुळवा. भारतातील दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रम (a) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम (b) ग्रामीण भूमिहीन रोजगार हमी कार्यक्रम (c) जवाहर रोजगार योजना (d) संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना प्रारंभाचे वर्ष (i) 2001 (ii) 1989 (iii) 1983 (iv) 1978

(1) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(iv)
(2) (a)-(iv), (b)-(i), (c)-(ii), (d)-(iii)
(3) (a)-(iv), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(ii)
(4) (a)-(iv), (b)-(iii), (c)-(ii), (d)-(i)

Q38. मातृत्व लाभ अधिनियम 1961 अंतर्गत, बाळंतपणापूर्वी आणि नंतर महिलांसाठी असलेल्या रोजगार नियमांबाबत खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने अयोग्य आहे/त ? (a) अधिनियमानुसार बाळ जन्मानंतर सहा आठवड्याची रजा अनिवार्य आहे. (b) अधिनियमानुसार बाळंतपणापूर्वी सहा आठवडे व नंतर दहा आठवड्याची रजा अनिवार्य आहे. (c) हा अधिनियम कर्मचाऱ्यांची किमान संख्या विचारात न घेता सर्व आस्थापनांना लागू आहे. (d) हा अधिनियम मातृत्व लाभ व इतर लाभ प्रदान करतो.

(1) फक्त (a)
(2) फक्त (b)
(3) (a), (b) आणि (d)
(4) (b) आणि (c)

Q39. पहिली आणि चौथी पंचवार्षिक योजना यांचा कालावधी अनुक्रमे ________ व ________ आहे.

(1) 1951-56, 1961-66
(2) 1951-56, 1969-74
(3) 1951-56, 1967-72
(4) 1951-56, 1974-79

Q40. पुढील विधानांचा विचार करा : विधान-I : 1 मार्च 2026 रोजीच्या अंदाजानुसार महाराष्ट्राची एकूण प्रक्षेपित लोकसंख्या सुमारे 12.93 कोटी आहे. विधान-II : त्याच कालावधीत महाराष्ट्रातील नागरी लोकसंख्या ग्रामीण लोकसंख्येपेक्षा अधिक आहे. वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

(1) विधान-I बरोबर आहे, पण विधान-II चुकीचे आहे.
(2) विधान-I चुकीचे आहे, पण विधान-II बरोबर आहे.
(3) विधान-I आणि विधान-II दोन्ही बरोबर आहेत.
(4) विधान-I आणि विधान-II दोन्ही चुकीचे आहेत.

Q41. खालील विधाने विचारात घ्या. (a) 2017 मध्ये भारताची लोकसंख्येची घनता दक्षिण कोरियापेक्षा जास्त होती. (b) 2017 मध्ये भारताची लोकसंख्येची घनता बांगलादेशापेक्षा कमी होती. वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त ?

(1) केवळ (a) योग्य आहे.
(2) केवळ (b) योग्य आहे.
(3) दोन्ही (a) आणि (b) योग्य आहेत.
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

Q42. सामाजिक सुरक्षा उपाययोजना प्रामुख्याने दोन प्रमुख प्रकारामध्ये विभागल्या जातात. खालीलपैकी कोणते पर्याय ते वर्ग सर्वाधिक अचुकपणे दर्शवतात ? (a) सामाजिक विमा (b) सामाजिक कल्याण (c) सामाजिक सहाय (d) सामाजिक समावेशकता

(1) (a) आणि (b)
(2) (b) आणि (c)
(3) (a) आणि (c)
(4) (c) आणि (d)

Q43. महाराष्ट्रातील सार्वजनिक वितरण व्यवस्था (PDS) संदर्भात पुढील विधानांचा विचार करा. (a) डिसेंबर 2025 पर्यंत राज्यात एकूण 270.48 लाख शिधापत्रिकाधारक होते. (b) 31 ऑक्टोबर 2025 रोजी राज्यात 51,636 रास्त भाव दुकाने कार्यरत होती. (c) ऑक्टोबर 2025 पर्यंत सुमारे 1.55 कोटी कुटुंबांना आधार आधारित बायोमेट्रिक प्रमाणीकरणाद्वारे शिधावस्तूंचा लाभ देण्यात आला. वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त (a) आणि (b)
(2) फक्त (b) आणि (c)
(3) फक्त (a) आणि (c)
(4) (a), (b) आणि (c)

Q44. तेंडूलकर समितीच्या अंदाजानुसार 2004-05 मध्ये ________% ग्रामीण लोकसंख्या व ________% शहरी लोकसंख्या दारिद्र्यरेषेखाली होती.

(1) 41.8 आणि 25.7
(2) 29.8 आणि 30.5
(3) 35.2 आणि 45.2
(4) 47.2 आणि 35.2

Q45. खालीलपैकी कोणते जमिनीच्या उपविभागणी आणि तुकडे होण्याचे तोटे आहेत ? (a) जमिनीची नासाडी (b) प्रच्छन्न बेरोजगारी (c) जमीन व्यवस्थापन सोपे करणे (d) कमी उत्पादकता

(1) केवळ (a), (b) आणि (c)
(2) केवळ (a), (b) आणि (d)
(3) केवळ (a) आणि (d)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q46. तेंडूलकर समितीने निदर्शनास आणल्याप्रमाणे, दारिद्र्याची संकल्पना ________ यासारख्या मूलभूत मानवी गरजांच्या संदर्भात सामाजिक वंचीततेशी संबंधित आहे. (a) पुरेसे पोषण आवश्यक (b) पुरेसा निवारा आवश्यक (c) पुरेशी वस्त्र उपलब्धता आवश्यक (d) टाळण्यायुक्त रोगांपासून सुटका आवश्यक (e) किमान शिक्षण आवश्यक वरीलपैकी कोणते/ता मुद्दे/दा बरोबर आहे/त ?

(1) (a), (b) आणि (c)
(2) (b), (c) आणि (d)
(3) (c), (d) आणि (e)
(4) वरील सर्व

Q47. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा - 2013 संबंधी खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ? (a) महिला सक्षमीकरण हे राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायद्याचे - 2013 चे वैशिष्ट्य आहे. (b) राज्य अन्न आयोगास 2013 च्या या कायद्याचे निरीक्षण, पुनरावलोकन आणि अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार आहेत.

(1) विधान (a) बरोबर आहे.
(2) विधान (b) बरोबर आहे.
(3) विधान (a) व (b) दोन्ही चूक आहेत.
(4) विधान (a) व (b) दोन्ही बरोबर आहेत.

Q48. खालील विधाने विचारात घ्या : (a) एकूण भांडवली साठ्यामध्ये डेव्हिड पिअर्स आणि जेरमी वॉरफोर्ड यांनी मानवनिर्मित भौतिक भांडवल, मानवी भांडवल आणि पर्यावरणीय भांडवल यांचा समावेश केला आहे. (b) डेव्हिड पिअर्स आणि जेरमी वॉरफोर्ड यांच्या मते शाश्वत विकासाचा अर्थ असा आहे की विकास प्रक्रियेत मानवनिर्मित भौतिक भांडवल, मानवी भांडवल आणि पर्यावरणीय भांडवल कमी होते. वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

(1) केवळ (a) बरोबर आहे.
(2) केवळ (b) बरोबर आहे.
(3) दोन्ही (a) आणि (b) बरोबर आहेत.
(4) वरीलपैकी नाही

Q49. राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण, 2000 च्या उद्दिष्टांच्या संदर्भात खालील विधानांचा विचार करा. (a) मुलींच्या विवाहास विलंब करण्यास प्रोत्साहन द्यावे, विवाह 18 वर्षापेक्षा कमी वयात न होता शक्यतो 21 वर्षानंतर व्हावा. (b) 2030 पर्यंत स्थिर लोकसंख्या साध्य करणे हे दीर्घकालीन उद्दिष्ट आहे. वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने चूक आहे/त ?

(1) फक्त (a) चूक आहे.
(2) फक्त (b) चूक आहे.
(3) दोन्ही (a) आणि (b) चूक आहेत.
(4) वरीलपैकी नाही

Q50. खालील विधाने विचारात घ्या. (a) 1950 च्या दशकाच्या उत्तरार्धात उच्च उत्पन्न असलेल्या देशांमध्ये कोल आणि हूवर प्रतिमानाने लोकसंख्या वाढ आणि आर्थिक विकास यांचा संबंध जोडला आहे. (b) कोल आणि हूवर प्रतिमानानुसार उच्च प्रजनन क्षमतेखाली जीएनपी अधिक वेगाने वाढेल. वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त ?

(1) फक्त (a) योग्य आहे.
(2) फक्त (b) योग्य आहे.
(3) दोन्ही (a) आणि (b) योग्य आहेत.
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही.

Q51. विद्युत क्षेत्राच्या समतुल्य पृष्ठभागावरील कोणत्याही बिंदूवर त्याला विद्युत प्रभारित करण्यासाठी विद्युत क्षेत्राची दिशा काय असावी ?

(1) बाह्यकेंद्री
(2) पृष्ठभागास समांतर
(3) स्पर्शरेषीय
(4) आंतरकेंद्री

Q52. प्रति युनिट वेळेत पृष्ठभागातून जाणाऱ्या (वाहणाऱ्या) निव्वळ विद्युतभाराला ________ म्हणतात.

(1) विद्युत प्रवाह
(2) संभाव्य फरक
(3) व्होल्टेज फरक
(4) प्रभार गती

Q53. भौतकि प्रमाण आणि त्यांचे परमिाण यांच्या योग्य जोड्या लावा. स्तंभ - I (a) पारगम्यता (Permeability) (μ_0) (b) चकिटपणाचा गुणांक (Coefficient of Viscosity) (η) (c) प्लँकचा स्थरिांक (Planck's Constant) (h) स्तंभ - II (i) ML^2T^{-1} (ii) $MLT^{-2}I^{-2}$ (iii) $ML^{-1}T^{-1}$ (जथि M म्हणजे वस्तुमान, L म्हणजे लांबी, T म्हणजे वेळ आणि I म्हणजे वद्यिुतप्रवाह).

(1) (a)-(iii), (b)-(i), (c)-(ii)
(2) (a)-(ii), (b)-(i), (c)-(iii)
(3) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i)
(4) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iii)

Q54. जर माध्यमाचा अपवर्तनांक दुहेरी अंतर्वक्र कविा दुहेरी बहर्विक्र भगिाच्या अपवर्तनांकापेक्षा जास्त असेल तर भगिाची नाभयि लांबी ________ होते.

(1) अनंत
(2) शून्य
(3) धन (+)
(4) ऋण (−)

Q55. थर्मोडायनॅमक्सिच्या नयिम दोन नुसार हीट इंजीनची कार्यक्षमता कति असते ?

(1) शून्य
(2) अनंत
(3) एक
(4) एक पेक्षा कमी

Q56. जेव्हा न्युक्लऑिनचे भ्रमण समांतर असते, तेव्हा अणुकेंद्रीय बलाचे वर्तन कसे असते ?

(1) बल अधकि मजबूत करते.
(2) बल कमकुवत करते.
(3) बल स्थरि राहते.
(4) बल प्रत्याकर्षण बनते.

Q57. खालीलपैकी कोणत्या जीवांच्या पडद्यामध्ये असंतृप्त फॉस्फोलपिड्सिचे प्रमाण सर्वाधकि असेल याचा अंदाज लावा ?

(1) अंटार्क्टकि मासे
(2) वाळवंटातील साप
(3) मानव
(4) ध्रुवीय अस्वल

Q58. असे अंगक नविडा ज्यामध्ये स्वत:चे DNA आणि 70S रायबोझोम असतात परंतु ते युकॅरयिोटकि पेशींमध्ये आढळते.

(1) लायसोसोम
(2) तंतुकणकिा (Mitochondria)
(3) गॉल्जी काय
(4) अंतर्द्रव्यजालकिा (Endoplasmic Reticulum)

Q59. 'अपोमक्सिसि' हे एक प्रकारचे पुनरुत्पादन आहे ज्यामुळे ________ चा वकिास होतो.

(1) गॅमेट्सच्या संलयन शवािय नवीन जीव
(2) गॅमेट्सच्या संलयन उत्पादनापासून नवीन जीव
(3) एन्डोस्पर्म पासून गर्भ
(4) न्यूसेलस पासून भ्रूण

Q60. जंपगि जीन्स बद्दल योग्य वधिाने ओळखा : (a) हे जीन्स आहेत जे त्यांची जागा बदलु शकतात. (b) यांना ट्रान्सपोसन्स असेही म्हणतात. (c) बार्बरा मॅकक्लटिॉक यांनी 1965 मध्ये हे प्रथम शोधले होते.

(1) (a) आणि (b)
(2) (b) आणि (c)
(3) (a) आणि (c)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q61. मार्शुपअिल्स व प्लासेंटल मॅमल्स हे उत्क्रांतीचे कोणते उदाहरण दर्शवतिात ?

(1) भन्नि उत्क्रांती
(2) अभसिरण उत्क्रांती
(3) समांतर उत्क्रांती
(4) स्वतंत्र उत्क्रांती

Q62. पॉलिपेप्टाइड हार्मोन कॅल्सीटोनीन (CT) ________ ग्रंथीच्या पॅराफोलक्यिुलर पेशींद्वारे तयार केला जातो.

(1) लाळ
(2) घाम
(3) थायरॉईड
(4) स्वादुपिंड

Q63. HIV संसर्गाच्या कोणत्या टप्प्यात AIDS ची लक्षणे साधारणपणे दसिू लगतात ?

(1) संसर्ग करणारा रेट्रोव्हायरस यजमानाच्या पेशींमध्ये प्रवेश करतो तेंव्हा
(2) रिव्हिर्स ट्रान्सक्रप्टिेस एन्झाइमद्वारे व्हायरल DNA तयार होतो तेंव्हा
(3) HIV हेल्पर T-लिम्फोसाइट्समध्ये वेगाने वाढतो व या पेशींचे मोठ्या संख्येने नुकसान करतो तेंव्हा
(4) संक्रमति व्यक्तसिोबत लैंगिक संपर्क झाल्यानंतर 15 दिवसाच्या आत

Q64. खालीलपैकी कोणते नैसर्गकि वनस्पती संप्रेरक नाही ?

(1) ऑक्सनि
(2) इथायलीन
(3) मथिायलीन
(4) ॲबससिकि आम्ल

Q65. एकमेकांत न मसिळणाऱ्या दोन द्रवापैकी एका द्रवाचे दुसऱ्या द्रवामध्ये केलेल्या कोलॉइडल प्रसारणास ________ म्हणतात.

(1) द्रावण
(2) फेस
(3) इमल्शन
(4) जेल

Q66. दलिेल्या पर्यायापैकी खनजि आम्ल/आम्ले ओळखा : (a) ऑक्झॅलकि आम्ल (b) सल्फ्यूरकि आम्ल (c) नायट्रकि आम्ल (d) हायड्रोक्लोरकि आम्ल

(1) फक्त (a)
(2) (b), (c) आणि (d)
(3) फक्त (d)
(4) फक्त (b) आणि (c)

Q67. क्लोरोॲम्फीनीकॉल हे ________ आहे. (a) संकीर्ण श्रेणीचे (Narrow spectrum) प्रतजिीवक (b) वस्तिृत श्रेणीचे (Broad spectrum) प्रतजिीवक (c) मर्यादति श्रेणीचे (Limited spectrum) प्रतजिीवक (d) जंतुनाशक औषध

(1) फक्त (a) व (d) बरोबर आहेत
(2) फक्त (b) बरोबर आहे
(3) फक्त (b) व (c) बरोबर आहेत
(4) फक्त (d) बरोबर आहे

Q68. खालीलपैकी कोणत्या मूलद्रव्याची वद्यिुतऋणता (electronegativity) सर्वात जास्त आहे ?

(1) ऑक्सजिन
(2) नायट्रोजन
(3) फ्ल्युओरीन
(4) क्लोरीन

Q69. कोणत्याही ॲलोट्रापकि स्वरूपातील सर्व मूलद्रव्यांची ऑक्सडिेशन स्थतिी ________ असते.

(1) +2 (अधकि दोन)
(2) +1 (अधकि एक)
(3) 0 (शून्य)
(4) −1 (वजा एक)

Q70. खालीलपैकी कोणता घटक साध्या लगिँड्स बरोबर उदा. हेलाईड्स (Halides) बरोबर समन्वय संयुग नर्मिाण करतो ?

(1) बेरलीियम
(2) मॅग्नेशअिम
(3) कोबाल्ट
(4) वरीलपैकी एकही नाही

Q71. कोणत्या समापन (चर्चा समाप्ती) प्रस्तावा अंतर्गत, फक्त महत्त्वाचे कलम चर्चेसाठी आणि मतदानासाठी घेतले जातात आणि मध्यवर्ती कलमे वगळली जातात आणि मंजूर झाल्याचे गृहित धरले जातात ?

(1) साधारण समापन
(2) खंडशः समापन
(3) कंगारु समापन
(4) गिलोटिन समापन

Q72. खालीलपैकी अयोग्य कथन ओळखा :

(1) राष्ट्रपती हे कोर्ट मार्शल द्वारा दिलेल्या शिक्षेला क्षमा करू शकतात, तर राज्यपाल मात्र क्षमा करू शकत नाहीत.
(2) राष्ट्रपती हे क्षमेच्या अधिकाराची कारणे देण्यास बांधील आहेत.
(3) दयेसाठी याचिका कर्त्याला राष्ट्रपतींकडून तोंडी सुनावणी घेण्याचा अधिकार नाही.
(4) केंद्रीय मंत्रिमंडळाच्या सल्ल्यानुसार राष्ट्रपतींना क्षमेचा अधिकार वापरावा लागतो.

Q73. राज्याच्या महाअधिवक्त्याचे पारिश्रमिक (remuneration) कोण निर्धारित करतात ?

(1) संसद
(2) राष्ट्रपती
(3) विधानसभा
(4) राज्यपाल

Q74. खालीलपैकी योग्य कथने ओळखा : (a) उच्च न्यायालयाकडून कनिष्ठ न्यायालय किंवा न्यायाधिकरणाला प्रतिषेध आदेश जारी केला जातो आणि त्याचा उद्देश त्यांच्या अधिकार क्षेत्राबाहेर जाण्यापासून प्रतिबंध आदेश देणे आहे. (b) प्रतिषेध आदेश प्रशासकीय संस्थाविरुद्ध जारी केला जावू शकतो. (c) प्रतिषेध आदेश न्यायिक व अर्धन्यायिक संस्थाविरुद्ध जारी केला जावू शकतो.

(1) फक्त (a), (b)
(2) फक्त (a), (c)
(3) फक्त (b), (c)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q75. खालीलपैकी चुकीचे विधान/ने कोणते आहे ? (a) बी.एन. राव हे घटना समितीचे सल्लागार होते. (b) बी.एन. राव यांनी घटनेचा मसुदा ऑक्टोबर, 1947 मध्ये तयार केला. (c) बी.एन. राव यांनी तयार केलेल्या घटनेच्या मसुद्यामध्ये 310 कलमे व 8 अनुसूची होत्या. (d) बी.एन. राव यांनी तयार केलेल्या घटनेच्या मसुद्यामध्ये 243 कलमे व 13 अनुसूची होत्या.

(1) (a) आणि (c)
(2) (b) आणि (c)
(3) फक्त (d)
(4) फक्त (c)

Q76. भारतीय राज्यघटनेतील बाराव्या अनुसूचीमध्ये खालीलपैकी कोणत्या बाबींचा समावेश केला आहे ? (a) कलात्मक दृष्टीकोणाचे प्रवर्धन, अग्निशमन सेवा (b) दहनभूमी व विद्युत दाहिनी (c) बाजार व जत्रा, ग्रामीण गृहनिर्माण (d) अपंग व मतिमंद यांच्या हितसंबंधाचे संरक्षण, पर्यावरणाचे संरक्षण

(1) फक्त (a), (b) आणि (d)
(2) फक्त (c) आणि (d)
(3) फक्त (a), (b) आणि (c)
(4) फक्त (b), (c) आणि (d)

Q77. मूलभूत कर्तव्ये प्रभावीपणे पार पाडण्यासाठी, संविधानाच्या कामकाजाचा आढावा घेण्यासाठी राष्ट्रीय आयोगाने शिफारस केली आहे, __________. (a) निवडणूकीत मतदान करण्याचे कर्तव्य (b) कर भरणे (c) औद्योगिक संस्थाचे त्यांच्या कर्मचाऱ्यांच्या मुलांना शिक्षण देणे, हे कर्तव्य आहे (d) मुलांच्या शिक्षण, शारीरिक आणि नैतिक कल्याणाच्या बाबतीत कौटुंबिक मूल्यांची आणि जबाबदार पालकत्वाची भावना जोपासणे

(1) फक्त (a), (b)
(2) फक्त (c), (d)
(3) फक्त (a), (c), (d)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q78. संसदेच्या सार्वजनिक उपक्रम समितीबाबत खालीलपैकी चुकीचे विधान/ने कोणती आहेत ? (a) पंडित नेहरू यांनी या समितीच्या निर्मितीची शिफारस 1963 मध्ये केली. (b) लोकसभेमधून निवडून आलेल्या सदस्यामधूनच या समितीचा अध्यक्ष निवडला जातो. (c) 1974 पासून लोकसभेमधून 15 तर राज्यसभेमधून 7 सदस्य या समितीवर निवडले जातात. (d) या समितीच्या सदस्यांचा कार्यकाल दोन वर्षाचा असतो.

(1) (a) आणि (b)

(2) (a) आणि (d)
(3) (c) आणि (d)
(4) (b), (c) आणि (d)

Q79. पुढील विधानांपैकी राष्ट्रपतींच्या नकाराधिकारसंबंधी कोणती विधाने योग्य आहेत ? (a) राष्ट्रपती विधेयकाला त्यांची संमती राखून ठेवू शकतात. (b) राज्यपाल त्यांना योग्य/उचित वाटेल असे विधेयक राष्ट्रपतींच्या विचारार्थ राखीव ठेवू शकतात. (c) राष्ट्रपती संसदेकडे पुनर्विचारार्थ विधेयक दोन्ही सभागृहांना संदेशासह पाठवू शकतात.

(1) फक्त (a) आणि (b)
(2) फक्त (b) आणि (c)
(3) फक्त (a) आणि (c)
(4) (a), (b), (c)

Q80. पुढील विधानांमधून आंतरराज्यीय परिषदांसंबंधी योग्य विधाने शोधा : (a) याचा उल्लेख अनुच्छेद क्रमांक 263 मध्ये आहे. (b) याची स्थापना करण्याचा राष्ट्रपतींना अधिकार आहे. (c) भारताच्या राष्ट्रपतींनी या अधिकाराचा आजवर वापर केलेला नाही आणि अनुच्छेद क्रमांक 263 अंतर्गत आजवर कोणतीही आंतरराज्य परिषद स्थापन केलेली नाही.

(1) (a), (b), (c)
(2) (a), (b)
(3) (b), (c)
(4) (a), (c)

Q81. खालीलपैकी योग्य विधान/ने कोणती आहेत ? (a) के.सी. व्हीअर यांच्या मते, भारतीय संघराज्य हे 'अर्ध-संघराज्य' आहे. (b) मोरिस जोन्स यांच्या मते, भारतीय संघराज्य हे 'सौदेबाजी संघराज्य' आहे. (c) सी.एफ. स्ट्राँग यांच्या मते, भारतीय संघराज्य हे 'कमी संघराज्य' आहे. (d) ग्रॅनव्हिल ऑस्टीन यांच्या मते, भारतीय संघराज्य हे 'सहकाऱ्याचे संघराज्य' आहे.

(1) फक्त (a) आणि (d)
(2) फक्त (a), (b) आणि (c)
(3) फक्त (a)
(4) (a), (b), (c) आणि (d)

Q82. संसदेच्या साध्या बहुमताद्वारे खालील प्रकारच्या घटनादुरुस्त्या करता येतात. योग्य विधान/ने निवडा. (a) नवीन घटकराज्यांची निर्मिती करणे. (b) राष्ट्रपतींच्या वेतन व भत्त्याबाबत दुरुस्ती करणे. (c) राज्याच्या धोरणाच्या मार्गदर्शक तत्वामध्ये दुरुस्ती करणे. (d) मतदार संघांचे परिसीमन करणे.

(1) (a) आणि (c)
(2) (c) आणि (d)
(3) (a), (b) आणि (d)
(4) (a), (c) आणि (d)

Q83. भारतीय संविधानातील खालीलपैकी कोणते कलम भारताच्या नियंत्रक आणि महालेखापरिक्षकाचे (CAG) स्वतंत्र पद स्थापित करते ?

(1) कलम 141
(2) कलम 144
(3) कलम 148
(4) कलम 149

Q84. परदेशातील भारतीय नागरीकांना दुहेरी नागरिकत्व देण्याची तरतूद फक्त काही विशिष्ट देशांमध्ये असलेल्यांनाच लागू होते. ते देश आहेत : (a) फिनलॅण्ड (b) इस्त्रायल (c) रिपब्लिक ऑफ सायप्रस (d) पोर्तुगाल

(1) फक्त (a), (b), (c)
(2) फक्त (b), (c), (d)
(3) फक्त (a), (c), (d)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q85. भारतीय राज्यघटनेतील खालील कलमे आणि संबंधित विषय यांच्या योग्य जोड्या जुळवा. विषय (a) गाऱ्हाण्यांच्या निवारणासाठी केलेल्या अभिवेदनामध्ये वापरावयाची भाषा (b) प्राथमिक स्तरावर मातृभाषेतून शिक्षणाच्या सोयी (c) भाषिक अल्पसंख्यांक समाजांकरिता विशेष अधिकारी (d) हिन्दी भाषेच्या विकासासाठी निर्देश कलम (i) 350 क (ii) 351 (iii) 350 (iv) 350 ख

(1) (a)-(ii), (b)-(iii), (c)-(i), (d)-(iv)
(2) (a)-(ii), (b)-(iv), (c)-(i), (d)-(iii)
(3) (a)-(iv), (b)-(ii), (c)-(iii), (d)-(i)
(4) (a)-(iii), (b)-(i), (c)-(iv), (d)-(ii)

Q86. चाबहार बंदराच्या संदर्भात योग्य विधान/ने ओळखा : (a) इराणमधील चाबहार बंदरामुळे भारताला पाकिस्तानला वगळून थेट अफगाणिस्तानपर्यंत पोहोचण्याचा मार्ग उपलब्ध होतो. (b) चाबहार बंदर हे चीनने पाकिस्तानमध्ये विकसित केलेल्या कराची बंदराला धोरणात्मक तोल (Strategic counterweight) देणारे ठरते. (c) चाबहार बंदराच्या संचालन आणि विकासासाठी स्थापन करण्यात आलेली विशेष उद्देशीय संस्था (Special purpose vehicle) म्हणजे इंडिया पोर्ट्स ग्लोबल लिमिटेड आहे. (d) 2026-27 च्या अर्थसंकल्पात चाबहार बंदरासाठी कोणत्याही निधीची तरतूद करण्यात आलेली नाही. वरीलपैकी कोणते विधाने योग्य आहेत ?

(1) (a), (b), (c) आणि (d)
(2) (b), (c) आणि (d)
(3) (a), (c) आणि (d)
(4) (a), (b) आणि (c)

Q87. खालीलपैकी कोण चिलीचे 38 वे राष्ट्राध्यक्ष बनले आहेत ?

(1) गॅब्रिएल बोरीक
(2) सेबॅस्टियन पिनेरा
(3) जोस अँटोनियो कास्ट रिस्ट
(4) रिकार्डो लागोस

Q88. प्रधानमंत्री धन-धान्य कृषी योजने बाबत खालीलपैकी योग्य कथने ओळखा : (a) केंद्रीय मंत्रिमंडळाने प्रधानमंत्री धन-धान्य योजनेला मंजूरी 16 जुलै 2025 रोजी दिली. (b) योजनेमध्ये निम्न उत्पादकता, निम्न पीक सघनता, निम्न ऋण वितरण हे 100 जिल्ह्यांच्या निवडीचे आधार आहे. (c) योजनेचे संचालन चतुर्स्तरीय कार्यान्वयन संरचनेच्या माध्यमातून केले जाईल.

(1) फक्त (a), (b)
(2) फक्त (b), (c)
(3) फक्त (a), (c)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q89. जोड्या लावा : (नोबेल पुरस्कार, 2025) 'अ' (a) इलेक्ट्रीक सर्किटमध्ये मॅक्रोस्कोपिक क्वांटम मेकॅनिकल टनेलींग आणि एनर्जी क्वांटायझेशनचा शोध (b) धातू-सेंद्रिय फ्रेमवर्क म्हणून विकास (c) परिधीय रोगप्रतिकारक सहनशीलतेशी संबंधित शोध (d) व्हेनेझुएलाच्या लोकांसाठी लोकशाही हक्कांचा प्रचार 'ब' (i) मारिया कॅरिना माचाडो (ii) फ्रेड रॅम्सडेल (iii) रिचर्ड रॉबसन (iv) जॉन क्लार्क

(1) (a)-(i), (b)-(iii), (c)-(ii), (d)-(iv)
(2) (a)-(iv), (b)-(iii), (c)-(ii), (d)-(i)
(3) (a)-(iv), (b)-(ii), (c)-(i), (d)-(iii)
(4) (a)-(i), (b)-(ii), (c)-(iv), (d)-(iii)

Q90. खालीलपैकी योग्य व अयोग्य कथन/ने ओळखा : (a) 31वी राष्ट्रीय बाल विज्ञान कांग्रेस (NCSC) 3 ते 6 जानेवारी, 2026 दरम्यान भोपाळ, मध्यप्रदेश येथे आयोजित करण्यात आली होती. (b) 31वी राष्ट्रीय बाल विज्ञान कांग्रेस (NCSC) ही 'आरोग्य आणि कल्याणासाठी परिसंस्था समजून घेणे' या संकल्पनेवर आयोजित करण्यात आली होती.

(1) (a) योग्य, (b) अयोग्य
(2) (b) योग्य, (a) अयोग्य
(3) (a) आणि (b) दोन्हीही योग्य आहेत
(4) (a) आणि (b) दोन्हीही अयोग्य आहेत

Q91. गोव्याच्या मुख्यमंत्र्यांनी प्रस्तावित केलेला तिसरा नवा जिल्हा पुढीलपैकी कोणता आहे ?

(1) कुशावती
(2) कानाकोना
(3) धारबंदोरा
(4) संगुएम

Q92. भारताचा आर्थिक अहवाल 2025-26 नुसार : (a) भारतातील स्थलांतरित ज्या देशांना प्राधान्य देतात त्या देशांमध्ये स्थलांतर नियंत्रणात वाढ झाल्यास परदेशातून येणाऱ्या रकमेच्या (remittances) वाढीचा वेग कमी होऊ शकतो. (b) जागतिक व्यापारावर भूराजकीय (geopolitical) संरेखन आणि आर्थिक राज्यकारभाराचा (Economic state craft) प्रभाव वाढत आहे. (c) जागतिक स्तरावरील व्यापार धोरण संरक्षणवादी (protectionist)आणि प्रतिक्रियात्मक (retaliatory) शुल्कांद्वारे प्रभावित होत आहे. (d) भूराजकीय आर्थिक (geoeconomic) घटक आता द्वपिक्षीय व्यापाराच्या महत्त्वाचा नमुन्यांच्या घडणीत निर्णायक ठरत आहेत. वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहेत ?

(1) (a), (b) आणि (c)
(2) (a), (c) आणि (d)
(3) (a) आणि (d)
(4) (a), (b), (c) आणि (d)

Q93. श्री. सुरेश कलमाडी यांनी कोणत्या काळात 'आशियाई ॲथलेटिक्स संघटनेचे' अध्यक्षपद भूषविले ?

(1) 1990 ते 2000
(2) 1992 ते 2008
(3) 1996 ते 2012
(4) 2000 ते 2013

Q94. विज्ञान आणि तंत्रज्ञान आधारित उपायांद्वारे लैंगिक समानता वाढवण्यासाठी आणि महिलांचे सक्षमीकरण साधण्यासाठी पुढीलपैकी कोणत्या राज्यामध्ये महिला तंत्रज्ञान केंद्र (WTPs) स्थापन करण्यात आले आहेत ? (a) गुजरात (b) तामीळनाडू (c) सिक्कीम (d) महाराष्ट्र (e) उत्तर प्रदेश

(1) फक्त (b), (c), (e)
(2) फक्त (a), (d), (e)
(3) फक्त (a), (c), (d)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q95. ब्राझिलच्या ब्रिक्स चेयरशिप, 2025 च्या प्रमुख प्राधान्यांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश आहे : (a) जागतिक आरोग्य सहकार्य (b) हवामान बदल (c) महिला मुक्तीला प्रोत्साहन (d) बहुस्तरीय व्यवस्थेत सुधारणा (e) व्यापार, गुंतवणूक व वित्त

(1) फक्त (a), (c), (d)
(2) फक्त (b), (d), (e)
(3) फक्त (a), (b), (e)
(4) वरीलपैकी सर्व

Q96. खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ? (a) राष्ट्रीय संस्थात्मक क्रमवारी आराखडा (NIRF) देशभरातील शैक्षणिक संस्थांना क्रमवारी देण्यासाठी एक पद्धतशीर प्रणाली प्रदान करतो. (b) राष्ट्रीय संस्थात्मक क्रमवारी आराखडा (NIRF) ची सुरुवात 2020 साली करण्यात आली. (c) ही क्रमवारी पाच निकषांच्या आधारे निश्चित केली जाते. (d) सस्टेनेबल डेव्हलपमेंट गोल्स (SDGs) या श्रेणीमध्ये इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी मद्रास प्रथम क्रमांकावर आहे.

(1) (a), (b) आणि (c)
(2) (a), (b) आणि (d)
(3) (b), (c) आणि (d)
(4) (a), (c) आणि (d)

Q97. नवी दिल्ली येथे आयोजित 'वर्ल्ड पॅरा ॲथलेटिक्स ग्रँन्ड प्रिक्स 2026' मध्ये भारताने किती सुवर्ण, रौप्य आणि कास्य पदके जिंकली ?

(1) सुवर्ण - 64, रौप्य - 69, कास्य - 75
(2) सुवर्ण - 75, रौप्य - 69, कास्य - 64
(3) सुवर्ण - 75, रौप्य - 64, कास्य - 69
(4) सुवर्ण - 69, रौप्य - 75, कास्य - 64

Q98. भारतातील अभिजात भाषांचा त्यांना मिळालेल्या मान्यतेनुसार योग्य क्रम लावा : (a) तेलगू (b) संस्कृत (c) पाली (d) ओडिया (e) तामीळ

(1) (d), (e), (a), (b), (c)
(2) (a), (e), (b), (c), (d)
(3) (b), (a), (e), (d), (c)
(4) (e), (b), (a), (d), (c)

Q99. 7 व्या वेतन आयोगाची मुदत 1 जानेवारी 2026 रोजी संपण्यापूर्वीच आपला आठवा राज्य वेतन आयोग स्थापन करणारे पहिले भारतीय राज्य कोणते ठरले आहे ?

(1) नागालँड
(2) मेघालय
(3) मणिपूर
(4) आसाम

Q100. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहेत ? (a) जागतिक बहुआयामी दारिद्र्य निर्देशांक अहवाल जागतिक बँकेद्वारे प्रकाशित केला जातो. (b) 2025 चा अहवाल दारिद्र्य आणि हवामान बदल यांमधील संबंधावर केंद्रित आहे. (c) 2025 च्या अहवालात चार प्रमुख हवामान संबंधित धोके-अतितापमान (High heat), दुष्काळ (drought), पूर (flood) आणि वायुप्रदूषण (Air pollution) यांचा अभ्यास करण्यात आला आहे. (d) या अहवालानुसार दक्षिण आशियामधील दारिद्र्य मोठ्या प्रमाणात वाढले आहे.

(1) (a), (b), (c) आणि (d)
(2) (a), (b) आणि (c)

(3) (b), (c) आणि (d)
(4) (b) आणि (c)